

*До разової спеціалізованої вченої ради у
Дніпровському державному університеті
внутрішніх справ*

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук, доцента ГРИНЕНКА Сергія Олександровича, провідного інспектора-методиста відділу навчально-методичної та наукової роботи Інституту Служби безпеки України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого на дисертацію Артема ОБШАЛОВА на тему «Теоретичні, правові та організаційні засади оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження», представлену до захисту у разову спеціалізовану вчену раду у Дніпровському державному університеті внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право

Актуальність дослідження. Дисертаційне дослідження А.С. Обшалова «Теоретичні, правові та організаційні засади оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження» виконано з актуальної проблематики, яке має важливе значення як для теорії оперативно-розшукової діяльності. Враховуючи суттєве збільшення кількості як зареєстрованих заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, так і справ (проваджень), підслідних Національній поліції України (далі – НП), неналежне законодавче й організаційно-тактичне забезпечення діяльності суб'єктів оперативно-розшукової діяльності (далі – ОРД) визначається одним з ключових пріоритетів. Необхідна переоцінка й удосконалення традиційної системи оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження, використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності, яке повинне бути заснованим на розробці нових та дотриманні існуючих законодавчих норм, що регулюють зазначену діяльність.

Пошук напрямів удосконалення оперативно-розшукового супроводження кримінального судочинства, інститутів ОРД набув доктринального осмислення у наукових розробках як вітчизняних, так і зарубіжних учених: С. В. Албула, К. В. Антонова, Л. І. Аркуші, С.М. Балабана, О. М. Бандурки, В. П. Бахіна, В. І. Василичука, В. О. Глушкова, М. Л. Грібова, В. В. Дарагана, О. М. Джужі, Е. О. Дідоренка, Д. Й. Никифорчука, В. Т. Нора, Ю. Ю. Орлова, В. Л. Ортинського, М. А. Погорецького, В. Є. Тарасенка, О. С. Тарасенка, О. Ю. Татарова,

Л. Д. Удалової, В. Г. Уварова, І. Ф. Хараберюша, М. С. Цуцкірідзе, К. О. Чаплинського, С. С. Чернявського, Ю. М. Чорноус, О. О. Юхна та інших вчених.

Наукові праці згаданих учених мають фундаментальний характер і становлять теоретичне підґрунтя для вдосконалення різних аспектів оперативно-розшукового забезпечення кримінального судочинства в Україні.

Слід акцентувати, що наукові розробки зазначених науковців, незважаючи на їх важливість, торкалися окремих елементів (стадій) оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження. Крім того, через постійні зміни у законодавстві низка положень деякою мірою втратила свою актуальність, а окремі аспекти цієї проблематики потребують удосконалення й подальшого розвитку. Враховуючи латентний характер більшості кримінальних правопорушень потребують удосконалення оперативно-розшукові засоби й методи подолання протидії розслідуванню, а також профілактична діяльність щодо виявлення причин й умов, що сприяють їх учиненню. Також недостатньо дослідженими залишаються питання неузгодженості окремих норм Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та Кримінального процесуального кодексу України, проблеми реалізації отриманої оперативної інформації у кримінальному провадженні, профілактики злочинів та використання усіх оперативно-розшукових можливостей у досудовому розслідуванні. Недоліки оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження певним чином зумовлені недостатньою регламентацією цієї діяльності як на законодавчому, так і підзаконному рівнях, що потребує комплексного дослідження.

Наведені обставини у своїй сукупності визначили актуальність окресленої проблематики, її наукову, теоретичну та практичну значущість й зумовили вибір теми наукового дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до програмних нормативно-правових актів, зокрема: Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021-2025 рр. (постанова загальних зборів НАПрН України від 26.03.2021 № 12-21); тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок

на 2020-2024 роки, затвердженої наказом МВС України від 11.06.2020 № 454; тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства освіти і науки на 2022-2026 роки, затвердженої наказом МОН України від 03.02.2022 № 109; планів науково-дослідницьких робіт Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

Тема дисертації затверджена рішенням Вченої ради Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ 30 листопада 2022 року (протокол № 3) та включено до Переліку тем дисертаційних досліджень НАПрН України.

Мета і завдання наукового дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження. Дисертант правильно визначив мету дисертаційного дослідження, яка полягає у вирішенні конкретного наукового завдання з розробки науково-обґрунтованих пропозицій і рекомендацій з удосконалення правових, організаційних і методичних засад оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження.

Для досягнення поставленої мети в дисертації вирішувалися такі *задачі*:

- надати поняття та структурні елементи оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження, визначити його сутність, форми та зміст;

- розробити конкретні алгоритми дій працівників оперативних підрозділів з виявлення, збирання та забезпечення оперативно-розшуковою інформацією досудового провадження, порядок здійснення оперативно-розшукових заходів, проведення слідчих (розшукових) дій, з метою забезпечення ефективного здійснення кримінального провадження;

- окреслити оперативно-розшукові правовідносини та визначити їх місце та роль у правовому полі України;

- обґрунтувати необхідність здійснення НСРД під час проведення досудового провадження та довести їх соціальну необхідність.

Об'єкт і предмет дисертаційного дослідження визначено дисертантом правильно. *Об'єкт дослідження* – кримінально-процесуальні відносини, що виникають у діяльності правоохоронних органів під час здійснення оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження.

Предмет дослідження – теоретичні, правові та організаційні засади оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що дисертація є одним із перших у вітчизняній правничій науці комплексним й системним дослідженням засад оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження в Україні. В ході наукового аналізу проблеми з'ясовано й обґрунтовано ряд положень, висновків і рекомендацій, що вирізняються науковою новизною та мають важливе теоретичне й практичне значення, зокрема, *вперше*:

- розкрито структурні елементи оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження та надано його визначення, як комплексу найбільш доцільних гласних і негласних оперативно-розшукових заходів, які здійснюються суб'єктами ОРД та особами, що залучаються до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності, спрямованого на попередження, виявлення, розкриття злочинів й встановлення об'єктивної істини при їх розслідуванні та судовому розгляді;

- систематизовано положення щодо сутності, форм та змісту оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження. Ґрунтовно розкрито проблемні питання проведення оперативно-розшукових заходів у попередженні, виявленні та розслідуванні злочинів, напрямів роботи оперативних підрозділів, супроводження справ кримінального провадження;

- на основі сучасних досягнень у сфері управління теоретично обґрунтовано та надано узагальнену модель оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження, яка уміщує в собі правові, організаційні й тактичні положення діяльності працівників оперативних підрозділів на наступних етапах протидії злочинності: підготовка особи до вчинення злочину; затримання особи, що намагалася вчинити злочин, або його вчинила, на гарячому; початок кримінального провадження; проведення досудових слідчих дій; здійснення всіх стадій судового розгляду справи кримінального провадження;

- запропоновано алгоритми дій працівників оперативних підрозділів з виявлення, збору та забезпеченню оперативно-розшуковою інформацією досудового провадження. Враховано проблемні питання здійснення оперативно-

розшукових заходів (далі ОРЗ) при попередній перевірці оперативної інформації, у рамках оперативно-розшукових справ. Визначено найбільш ефективний порядок здійснення та поєднання гласних і негласних ОРЗ, що передують проведенню слідчих дій та супроводжують їх в подальшому;

Окрім того, дисертантом у науковому дослідженні *удосконалено*:

- організаційні й тактичні форми взаємодії оперативно-розшукових підрозділів та слідчих в оперативно-розшуковому супроводженні кримінального провадження;

- методики проведення гласних оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій під час проведення кримінального провадження;

- напрями взаємодії працівників оперативних підрозділів та інших суб'єктів кримінального провадження;

У дисертації *дістали подальшого розвитку*:

- форми та методи діяльності оперативних підрозділів щодо оперативно-розшукового супроводження кримінального судочинства;

- інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності оперативних та слідчих підрозділів під час здійснення кримінального провадження.

- теоретичні положення, щодо визначення меж існування оперативно-розшукових правовідносин, їх місце та роль у правовому полі України.

Усі викладені положення і пропозиції характеризуються новизною, сприяють удосконаленню і розвитку вже існуючих наукових знань щодо оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження, супроводжуються відповідними пропозиціями щодо уточнення окремих наукових положень та рекомендацій. Враховуючи викладене, слід наголосити, що аналізована дисертація є значущою як з позицій теорії оперативно-розшукової діяльності, кримінального процесу

Значення одержаних результатів для освітнього процесу, науково-дослідної діяльності й правозастосовної практики та рекомендації щодо їх можливого використання. Результати дослідження характеризуються теоретичною та практичною значущістю, а сформульовані в ньому пропозиції сприяють підвищенню ефективності оперативно-розшукового супроводження

кримінального провадження. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані висновки і пропозиції впроваджено та можуть бути використані у:

– *правозастосовній діяльності* – для вдосконалення оперативно-розшукового та кримінального процесуального законодавства України;

– *науковій діяльності* – для подальшого удосконалення оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження та методики розслідування окремих видів злочинів на базі сформульованих і викладених теоретичних положень, висновків та рекомендацій;

– *освітньому процесі* – під час викладання навчальних дисциплін «Оперативно-розшукова діяльність», «Криміналістика», «Кримінальний процес», «Організація розслідування злочинів», «Криміналістичні засоби та методи розслідування кримінальних правопорушень», а також при підготовці підручників, посібників, текстів лекцій і навчально-методичних матеріалів, проведенні семінарів і практичних занять з кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації визначається методологічною основою проведеного дослідження. Для досягнення поставленої мети, виконання обумовлених нею завдань, забезпечення наукового обґрунтування результатів дослідження, використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів.

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, у наукових працях. Основні положення та висновки, що сформульовані в дисертації, відображено у сімох наукових працях, серед яких три статті, опубліковані у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, а також у чотирьох тезах доповідей, опублікованих у збірниках науково-практичних конференцій.

Достатній ступінь обґрунтованості та достовірності висновків підтверджується і достатньою **емпіричною базою дослідження**. Емпіричну базу дослідження становлять результати узагальнення оперативної, слідчої та судової практики за 2022-2025 рр. Опрацьовано матеріали 120 кримінальних проваджень з

проблематики дослідження; дані офіційної статистичної звітності Генеральної прокуратури та МВС України за 2002–2025 рр.; зведені результати інтерв'ювання 146 працівників оперативних підрозділів, 107 слідчих та 95 обізнаних осіб.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та висновки дослідження оприлюднено в доповідях на міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема: «Актуальні проблеми кримінально-правового, кримінального процесуального та криміналістичного забезпечення протидії злочинності» (м. Дніпро, 08 грудня 2023 р.); «Актуальні проблеми діяльності органів досудового розслідування в умовах воєнного стану» (м. Дніпро, 26 травня 2022 р.); «Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти» (м. Дніпро, 15 березня 2024 р.); «Міжнародна та національна безпека: теоретичні та прикладні аспекти» (м. Дніпро, 16 березня 2026 р.).

Аналіз наукових публікацій дозволяє дійти висновків, що наукові положення, висновки та практичні рекомендації, сформульовані дисертантом, переважно є обґрунтованими, об'єктивними, достовірними та містять елементи наукової новизни, а також підтримані науковою спільнотою.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. Структура дисертації відповідає поставленим дисертантом перед собою завданням. Наукова розробка відповідає логіці наукового пошуку, зорієнтована на розкриття визначеної мети дисертаційного дослідження. Представлена дисертація виглядає достатньо ґрунтовним й цілісним науковим дослідженням, адже в ньому вирішена низка теоретичних і практичних завдань, зокрема щодо визначення теоретичних і практичних засад оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження, у контексті сучасного оперативно-розшукового та кримінального процесуального законодавства України та умов запровадженого правового режиму воєнного стану.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, переліку умовних скорочень, вступу, трьох розділів, які логічно об'єднані у десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 220 сторінок, з яких основного тексту – 187 сторінок. Список

використаних джерел складається з 349 найменувань і займає 25 сторінок, 3 додатка викладено на 8 сторінках.

Анотація у стислій формі представляє основні тези наукової розробки, наводить перелік публікацій, в яких викладені основні результати дослідження. Анотація викладена державною і англійською мовами (стор. 4–11 дис.).

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми дослідження, визначено її зв'язок з науковими програмами, планами, темами, грантами, мету і завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, окреслено емпіричну базу дослідження, зазначено відомості про апробацію результатів дослідження та практичне значення його результатів, публікації здобувача та структуру дисертації (стор. 15–23 дис.).

У **першому розділі дисертації** «Теоретичні та правові основи оперативного-розшукового супроводження кримінального провадження» (стор. 24–58 дис.) сформульовано поняття, визначено функції оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження в Україні.

Автором розглянуто стан наукової розробленості проблеми оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження, поняття та сутність оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження та правову регламентацію оперативно розшукового супроводження кримінального провадження. Розкрито структурні елементи оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження та надано його визначення, як комплексу найбільш доцільних гласних і негласних оперативно-розшукових заходів, які здійснюються суб'єктами ОРД та особами, що залучаються до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності, спрямованого на попередження, виявлення злочинів й встановлення об'єктивної істини при їх розслідуванні та судовому розгляді. Діяльність з оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження характеризується наступними елементами: проведення оперативно-розшукових заходів з метою виявлення, отримання, вивчення, перевірки та реалізації оперативної інформації в інтересах кримінального провадження; здійснення провадження по оперативно-розшуковим справам з метою попередження, припинення, розкриття злочинів та їх реалізація в

інтересах конкретної справи кримінального провадження; встановлення фактів і обставин, які підлягають доказуванню по справі кримінального провадження, забезпечення можливості їх використання у подальшому кримінальному судочинстві.

У другому розділі дисертації «Організація розслідування незаконного втручання в роботу автоматизованих систем в органах та установах системи правосуддя» (стор. 59–109 дис.) виділено обставини, що підлягають відпрацюванню у кримінальному провадженні.

Дисертант по підрозділах розглянув питання щодо особливостей отримання та перевірки оперативної інформації у кримінальному провадженні, реалізації матеріалів оперативно-розшукової діяльності усіма суб'єктами кримінального провадження, використання сил та засобів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні.

На підставі аналізу наукових джерел відповідно до теми дисертаційного дослідження встановлено, що, незважаючи на наявні напрацювання вчених із цієї тематики, проблеми отримання і попередньої перевірки оперативної інформації оперативними підрозділами карного ще недостатньо висвітлені, а тому є необхідність комплексного дослідження означеного питання. Джерелами отримання первинної оперативно-розшукової інформації є: потерпілі – 8,4 %; очевидці вчинення злочину чи підготовки до нього – 18,8 %; підозрювані (обвинувачені) – 2 %; негласні співробітники – 76 %; повідомлення ЗМІ – 4,4 %; мережа Інтернет – 41,2 %.

Попередня перевірка оперативної інформації – це комплекс гласних і негласних оперативно-розшукових заходів, що здійснюються суб'єктами оперативно-розшукової діяльності, спрямованих на встановлення достовірності отриманих непроцесуальних даних, що сприяють попередженню, всебічному й об'єктивному розслідуванню злочинів.

Недоліки у отриманні оперативно-розшукової інформації, її реалізації до та після початку кримінального провадження, викликані тією обставиною, що ця категорія ОРД відомчою нормативною базою у достатньому обсязі не регламентована. Це у свою чергу впливає на практику його здійснення, яка

здебільшого залежить від суб'єктивного ставлення до нього як рядових співробітників, так і керівників оперативних підрозділів. Тому, з метою отримання фактичних даних, які можуть бути використані для попередження, припинення і розслідування злочинів, а також для забезпечення безпеки працівників суду, правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів, оперативні підрозділи здійснюють оперативно-розшукове супроводження кримінального провадження.

У третьому розділі дисертації «Організаційні основи оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження» (стор. 100–182 дис.) розкрито організаційно-тактичне супроводження проведення огляду, обшуку, допиту, а також визначено особливості використання спеціальних знань при оперативно-розшуковому супроводженні кримінального провадження.

Автор досліджує питання легалізації та використання оперативно – розшукових матеріалів у досудовому кримінальному провадженні, оперативно-розшукове супроводження кримінального провадження у судовому розгляді та під час виконання покарання, організації взаємодії оперативних підрозділів з іншими суб'єктами кримінального провадження. Окремим підрозділом дисертант дослідив питання удосконалення оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження та запропонував напрями його розвитку.

Дослідження практичної діяльності, наукового, нормативного та прикладного аспектів оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження, дозволили сформулювати ряд положень у даному розділі.

Зокрема, автор вважає, що можливості слідчих в деяких аспектах значно менші, ніж можливості оперативних працівників, оскільки останні, на відміну від слідчих є суб'єктами ОРД. Перед усім це стосується питань профілактичної діяльності. Це у свою чергу, обумовлює необхідність оперативно-розшукового супроводження вказаних вище слідчих дій. Здійснення оперативним працівником збирання інформації під час проведення слідчих дій сприяє забезпеченню слідчого фактичними даними, які можуть бути покладені в основу доказів.

Необхідність участі оперативного працівника у проведенні слідчих дій обумовлена тим, що його можливості (проведення гласних, негласних, зашифрованих заходів) дозволяють отримати значно більший обсяг фактичних даних, необхідних для формування доказів. Інформація, здобута оперативно-розшуковим шляхом, допомагає найбільш оптимально визначити час, місце, учасників заходів, залучити необхідні оперативно-технічні засоби, задіяти спеціалістів, правильно спланувати вибір і послідовність тактичних прийомів проведення подальших слідчих дій. Матеріали ОРД можуть використовуватися для проведення всіх слідчих (розшукових) дій в організаційно-тактичних цілях.

Разом з тим, дисертант зазначає, що процес оперативно-розшукового супроводження забезпечення відшкодування матеріальної шкоди, завданої злочинами, дає змогу оперативним працівникам виявляти майно, здобуте злочинним шляхом, встановлювати осіб, які готуються або вчинили злочин, а також переховуються від органів досудового розслідування, суду або ухиляються від відбування кримінального покарання тощо.

Загальні висновки дисертації відповідають отриманим результатам, завданням та меті дисертаційного дослідження.

Дисертантом використано значну кількість вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, законодавчі та підзаконні нормативні акти України, а також значну кількість літературних джерел іноземних держав. Виходячи з цього, дисертація відповідає вимогам, що пред'являються для даного виду робіт, є завершеною науковою працею, результати якої вирішують актуальне наукове завдання, що має значення як для теорії оперативно-розшукової діяльності, кримінального процесу так і правозастосовної практики.

Дотримання академічної доброчесності. Дисертація виконана здобувачем самостійно, всі сформульовані положення та висновки є результатом власних досліджень автора. Використані ідеї, результати і тексти інших вчених мають посилання на відповідні джерела, що свідчить про відсутність привласнення чужих ідей чи наукових результатів без оформлення належного цитування. Отже, дисертантом дотримано норми законодавства про авторське право і суміжні права та надано достовірну інформацію про отриманні результати та джерела інформації,

що свідчить про відсутність порушень академічної доброчесності.

Виходячи з аналізу основної частини дисертації, можемо дійти висновку, що мета дисертаційної роботи в ході виконання дослідження була досягнута, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею. Дисертація підготовлена державною мовою, до її оформлення принципових зауважень у офіційного опонента немає.

Дискусійні положення дисертації та зауваження щодо її змісту. Позитивно оцінюючи зміст дослідження, його актуальність та своєчасність, варто зазначити, що як і будь-яке наукове дослідження дисертаційного рівня, дана наукова розробка містить певні положення, які викликають зауваження та дискусійні питання, зокрема:

1. У дисертації оперативний працівник розглядається як один із важливих суб'єктів забезпечення результативності досудового розслідування. Проте доцільно було б детальніше охарактеризувати його правовий статус після отримання доручення слідчого або прокурора. Зокрема, потребують уточнення межі його самостійності, можливість вибору конкретних сил і засобів, порядок фіксації результатів виконання доручення та відповідальність за порушення процесуальних вимог. Окремо варто було б розглянути, чи може оперативний працівник проявляти ініціативу після початку кримінального провадження, якщо під час виконання доручення ним отримано інформацію про інше кримінальне правопорушення або інших осіб, причетних до злочинної діяльності.

2. У дисертації розглянуто використання гласних і негласних форм роботи оперативних підрозділів. Проте питання співвідношення оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих розшукових дій потребувало б більш поглибленого аналізу. Зокрема, доцільно було б визначити їх спільні та відмінні ознаки, правові підстави, порядок санкціонування, суб'єктів проведення та можливості використання отриманих результатів. Важливим є також питання про те, з якого моменту оперативно-розшукові заходи повинні бути припинені або трансформовані у процесуальні дії після внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. У практичній діяльності відсутність чіткого розмежування може призвести до визнання отриманих доказів недопустимими.

3. У дисертації розглядаються окремі аспекти зарубіжного досвіду оперативно-розшукового забезпечення кримінального судочинства. Водночас порівняльно-правовий аналіз міг би бути більш системним. Доцільно було б обрати декілька конкретних держав із різними моделями кримінального процесу та за єдиними критеріями порівняти їхній досвід. Такими критеріями могли б бути правовий статус оперативних працівників, порядок використання негласних методів, судовий контроль, захист конфіденційних джерел, допустимість отриманих доказів та взаємодія поліції з прокуратурою. Крім того, на нашу думку, варто було б чіткіше зазначити, які саме положення зарубіжного досвіду можуть бути імплементовані в Україні з урахуванням національної правової системи.

4. Значну увагу в роботі приділено формам і методам діяльності оперативних підрозділів, а також інформаційно-аналітичному забезпеченню взаємодії зі слідчими підрозділами.

Разом із тим окремі положення щодо взаємодії мають переважно загальний характер. Дисертація виграла б від розроблення більш конкретного організаційного алгоритму взаємодії слідчого, прокурора та оперативного працівника.

Висловлені зауваження суттєво не впливають на загальну високу оцінку рецензованого дослідження, а насамперед характеризують складність та актуальність досліджуваної проблематики і можуть бути предметом для наукової дискусії під час прилюдного захисту.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність у цілому, оформлення. Дисертація Артема ОБШАЛОВА «Теоретичні, правові та організаційні засади оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження», що подана на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням. У науковій розробці отримано нові науково-обґрунтовані результати, що відрізняються новизною у постановці та вирішенні проблемних питань оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження.

Загальний висновок. Дисертація на тему «Теоретичні, правові та організаційні засади оперативно-розшукового супроводження кримінального провадження» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю,

науковою та практичною значимістю здобутих результатів відповідає спеціальності 081 «Право», а також вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 261, наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор – Обшалов Артем Сергійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент –

Провідний інспектор-методист відділу навчально-методичної та наукової роботи Інституту Служби безпеки України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
кандидат юридичних наук, доцент

Сергій ГРИНЕНКО